

§ 102 sm. zák. o podepsání plnomocníkem, jest podle §§ 19 a 103 sm. zák. podpis Františka H-a pokládati za jeho osobní podpis, za podpis, který zavazuje směnečně jeho a nikoli firmu G.-Film, společnost s r. o. V souzeném případě shoduje se však tento akceptační podpis úplně s adresou, znějící rovněž osobně na Frant. H-a, není tu tedy vytýkané nesrovnalostí a zažalované směnky mají všechny zákonem vyžadované náležitosti.

Nejvyšší soud směnečné platební příkazy zrušil.

Důvody:

Dovolání žalovaného nelze upříti oprávnění, neboť odvolací soud neposoudil věc po právní stránce správně. Souhlasným udáním stran jest zjištěno, že jako směnečník jest uveden ve sporných směnkách žalovaný. Tvrdila to i žalobkyně již v první stoličce a opakuje to ještě i v dovolaci odpovědi. Jak však ze směnek lze seznati, podepsal žalovaný směnky tím způsobem, že pod znění společnosti G.-Film podepsal svoje jméno. Z toho však vyplývá, že žalovaný nepřijal směnku za sebe, nýbrž za společnost, že se tudíž tímto prohlášením nechtěl osobně směnečně zavázati. Toto prohlášení nelze však považovati ani za akcept společnosti, připojený neoprávněným zmocněncem ve smyslu §§ 102 a 103 sm. zák., z něhož by byl zavázán žalovaný jako falsus procurator, jak míní odvolací soud, poněvadž akceptovati může směnku jen směnečník, jímž společnost není. Dovolatel tedy osobně za sebe směnky přijati nechtěl a také nepřijal, a pokud je podepsal, stalo se tak s obmezením, že je přijímá jen za existující společnost G.-Film, což se rovná úplnému odepření osobního přijetí směnek (§§ 20 a 23 sm. zák., srovnej rozhodnutí sb. n. s. čís. 10.724).

Čís. 11080.

Zastřené rukojemství (fideiussio palliata) není neznámé československému směnečnému právu.

(Rozh. ze dne 15. října 1931, Rv I 1631/31.)

Směnečný platební příkaz proti žalované byl ponechán v platnosti oběma nižšími soudy, odvolacím soudem z těchto důvodů: Odvolatelka namítá hlavně, že směnka byla vyplněna bezprávně a proti úmluvě, poněvadž se prý odvolatelka chtěla podpisem směnky zavázati za manžele Sch-ovy, jako směnečný rukojmí jen proti bance A., takže nebyla zachována forma § 62 sm. zák. pro směnečné rukojemství, jelikož neměla úmysl podepsati směnku jako vystavitelka a indosantka, dále, že některé z podstatných náležitostí směnky v době, kdy ji podepisovala, chyběly a teprve později bezprávně a proti úmluvě byly na směnce doplněny. Prvý soudce zjistil, že odvolatelka podepsala směnku, byvši poučena, jaké závazky na se bere, jednak jako vy-

stavitelka, jednak jako indosantka, aniž výslovně projevila vůli, že si přeje směnku podepsati jako rukojmí. Odvolatelka projevila k Frant. Sch-ovi ochotu, převzítí zaň směnečnou záruku, podpisy záruku tu převzala, nevymínivši si, že chce výslovně býti podepsána jako »ručitelka«, nebo, že chce převzítí záruku za půjčku, jež měla býti Sch-ovi peněžním ústavem poskytnuta, jen proti filiálce banky A. To vysvítá ze zjištění prvního soudce, podle něhož František Sch. odvolatelce sdělil, že předal směnky žalující straně, na což žalovaná prohlásila, že je to jedno, hlavně že dostal peníze. Tato zjištění prvního soudu nebyla za odvolacího řízení ani seslabena, tím méně vyvrácena, takže odvolací soud učinil je po rozumu § 498 c. ř. s. základem i svého rozhodnutí. Z těchto zjištění vyplývá, že úmyslem odvolatelky bylo, zavázati se směnečně za tím účelem, aby bylo manželům Františku a Anně Sch-ovým umožněno, opatřiti si u některého peněžního ústavu směnečnou zápůjčku a že si odvolatelka nevymínila a neučinila podmínkou, že chce býti směnečně zavázána jen proti určitému peněžnímu ústavu, ani že si vymínjuje, by se její směnečný závazek stal určitou, jí označenou formou. Podepsala-li odvolatelka směnku jako vydavatelka a indosantka a byla-li, jak jest zjištěno, směnečná valuta žalující stranou manželům Sch-ovým vyplacena, nestalo se vyplnění směnky bezprávně a proti úmluvě, neboť jde pak o t. zv. zastřené rukojemství (fideiussio palliata), jímž lze na místě zjevného směnečného rukojemství platně podstoupiti směnečný závazek. Tato forma byla podle výpovědi svědka J-a volena úmyslně, aniž se proti ní odvolatelka ohradila, proto, že se odbyť směnky opatřené podpisem rukojmích s dodatkem »jako rukojmí« stěžuje a hodnota směnky se zjevným rukojemstvím činí pochybnou. Nemá tudíž námitka odvolatelky, že se vyplnění blankosměnky stalo bezprávně a proti úmluvě, oporu ve zjištěních prvního soudu a okolnost, že v čase podpisu směnky některá z podstatných náležitostí chyběla a teprve později byla doplněna, není podle § 6 (2) směn. zák. ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. z r. 1928 na závalu ani platnosti směnky ani závaznosti podpisu, ano se žalované straně nepodařilo prokázati, že se doplnění směnky stalo bezprávně a proti úmluvě, nehledíc ani k tomu, že žalobkyně nabyla směnky bezelstně.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Při právním posouzení věci jest vycházeti ze skutkového zjištění odvolacího soudu, podle něhož bylo úmyslem dovolatelky zavázati se směnečně za tím účelem, by bylo manželům Sch-ovým umožněno opatřiti si u některého peněžního ústavu směnečnou zápůjčku, že neprojevila vůli, že chce býti jen směnečným rukojmím a, když Sch. jí sdělil, že předal směnku žalující straně, odvětila, že je to jedno, hlavně že dostali peníze, a jest dále vycházeti ze zjištění, že žalující strana nabyla směnky bezelstně. To však dovolatelka nečiní, nýbrž vychází ze skutkových předpokladů nedokázaných a pomíjí naopak skutečnosti doká-

zané, takže se její právní závěr nemůže shodovati s právním závěrem odvolacího soudu. Vezme-li se však ono zjištění, jímž jest dovolací soud vázán, za základ, jest za správné uznati i právní důsledky odvozené z něho odvolacím soudem. Obzvláště jest přisvědčiti jeho právnímu názoru, že jde ve sporném případě o zastřené rukojemství (*fideussio palliata*), jež není neznámé platnému směnečnému právu, jakž vyplývá i z díla Dr. Františka Roučka, Nové čl. právo směnečné stránka 133, jehož se dovolatelka sama dovolává.

Čís. 11081.

Zvláštní plnou moc (§ 1008 obč. zák.) ku přijetí peněz lze udělit i mlčky, i činem konkludentním. V tom, že byla směnka již podepsaná odevzdána třetí osobě k opatření zápůjčky, by ji předala věřiteli, lze spatřovati zmocnění ku přijetí směnečné valuty.

Směnečný dluh jest dluhem odběrným. Prodlení (§ 1333 obč. zák.) směnečního dlužníka nastává teprve presentací směnky; jí se rovná doručení žaloby.

(Rozh. ze dne 15. října 1931, Rv I 1680/31.)

Směnka, o niž tu jde, byla splatná dne 14. února 1931. Proti směnečnému platebnímu příkazu, příkazujícím žalovaným zaplacení směnečné sumy s úroky od 15. února 1931 a doručenému jim dne 20. února 1931, namítli žalovaní přijatelé mimo jiné, že jim směnečná valuta nebyla vyplacena a že žalobce nemůže požadovati úroky od 15. února 1931, ježto směnka ani jim nebyla předložena k zaplacení, ani nebyla protestována. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolání klade hlavní váhu na tvrzení žalovaných, že Vilemína T-ová nebyla zmocněna ku přijetí peněz a že peníze, které dostala od žalobce, žalovaným nevydala. Leč zvláštní plnou moc ku přijetí peněz ve smyslu § 1008 obč. zák. lze udělit i ústně, i konkludentním jednáním. V odevzdání směnky T-ové, by ji předala žalobci, jest spatřovati takové konkludentní jednání. Toto odevzdání neanechává pochybnosti, že T-ová měla půjčku opatřiti a že žalovaní jí věnovali důvěru, přijmouti směnečnou valutu. Chtěli-li žalovaní peníze obdržeti přímo od půjčitele, neměli odevzdati směnku sprostředkovatelce, jelikož si musili uvědomiti, že se příjemce směnky musí dokonce považovati za zavázána, vyplatiti valutu předavateli směnky. Podle § 863 poslední věta obč. zák. jest proto T-ovou považovati za splnomocněnou žalovanými, přijmouti směnečnou valutu. Nebyl to žalobce, jenž na své nebezpečí valutu vyplatil, nýbrž žalovaní na své nebezpečí použili sprostředkování svědkyně T-ové a jen ji mohli činiti zodpovědnou z neobdržení valuty. Z toho plyne, že právní názor prvního soudce jest správný, považuje-li zjištění, zda svědkyně T-ová žalovaným valutu vydala, za právně bezvýznamné a proto opominul to zjistiti. Neboť